

Журнал засновано 1995 року

Видавець: Український культурологічний центр

Друкується за рішенням Вчених рад:

Інституту економіки промисловості НАН України (м. Київ);
Інституту філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України (м. Київ);
Запорізького національного університету (м. Запоріжжя)

Автор концепції, шеф-редактор
Володимир БІЛЕЦЬКИЙ, доктор технічних наук,
професор, дійсний член НТШ
Редактор Галина ТИМОФЄЄВА

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

В'ячеслав ЛЯШЕНКО, доктор економічних наук,
старший науковий співробітник,
редактор відділу економіки, м. Київ, Україна

Олександр АМОША, академік НАН України, доктор
економічних наук, професор, м. Київ, Україна

Микола Білопольський, доктор економічних наук,
професор, м. Київ, Україна

Борис Буркинський, академік НАН України,
доктор економічних наук, професор, м. Одеса, Україна

Сергій Богачов, доктор економічних наук, професор,
м. Київ, Україна

Валентин Вишневецький, член-кореспондент НАН України,
доктор економічних наук, м. Київ, Україна

Ольга Новикова, доктор економічних наук, професор,
м. Київ, Україна

Степан Вовканич, академік Папської Академії
соціальних наук, доктор економічних наук, м. Львів, Україна

Любов Шевчук, доктор економічних наук, професор,
м. Львів, Україна

Пьотр Бури, доктор габілітований з економіки,
м. Кельце, Польща

Чор Фун Танг, доктор філософії, м. Пенанг, Малайзія

Джейсон Е. Тейлор, доктор філософії, м. Маунт Плезент,
(шт. Мічіган) США

Хоой Хоой Леан, доктор філософії, м. Пенанг, Малайзія

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

Дмитро Білий, доктор історичних наук, доцент,
редактор відділу історії, м. Львів, Україна

Микола Фролов, доктор історичних наук, професор,
м. Запоріжжя, Україна

Федір Турченко, доктор історичних наук, професор,
м. Запоріжжя, Україна

Сергій Лях, доктор історичних наук, професор,
м. Запоріжжя, Україна

Петро Тригуб, доктор історичних наук, професор,
м. Миколаїв, Україна

Роман Дрозд, доктор габілітований з історії, м. Слупськ,
Польща

Оксана Міхеєва, доктор історичних наук, доцент, м. Львів,
Україна

Володимир Романцов, доктор історичних наук, професор,
м. Маріуполь, Україна

Володимир Сергійчук, доктор історичних наук, професор,
академік Академії наук вищої школи України, м. Київ, Україна

Марва Елшакрі, доктор філософії, м. Нью-Йорк
(шт. Нью-Йорк), США

Діпеш Чакрабарті, доктор філософії, м. Чикаго
(штат Іллінойс), США

ЗМІСТ

№ 4 (150) липень-серпень 2017

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

Войцещук Андрій.

Ідентифікація хімічних та вибухонебезпечних товарів
при переміщенні через митний кордон:
глобальні загрози та виклики для країн 5

Пінь Андрій.

Зовнішня заборгованість США:
ризики та пріоритети формування
зовнішньоторгової стратегії США 11

Сидорович Олена.

Роль податкових елементів фіскального механізму
в досягненні завдань сталого
економічного розвитку 17

Терещенко Ганна, Олейнікова Людмила.

Державне фінансування вищої освіти
як чинник розвитку економіки знань 25

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

Білий Дмитро, Футулійчук Василь.

Право землеволодіння в Чорноморському
та Кубанському війську в XIX та
на початку XX сторіччя 32

Вовк Леся.

Боротьба товариства "Учительська громада"
за розбудову українського приватного шкільництва
в Галичині (1910-1914 рр.) 37

ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ

Ігор Пасько, кандидат філософських наук, професор,
редактор відділу філософії, м. Київ, Україна

Мирослав Попович, академік НАН України, доктор
філософських наук, професор, м. Київ, Україна

Володимир Рижко, доктор філософських наук, професор,
м. Київ, Україна

Микола Кисельов, доктор філософських наук, професор,
м. Київ, Україна

Анатолій Єрмоленко, доктор філософських наук,
професор, м. Київ, Україна

Ніна Поліщук, доктор філософських наук, м. Київ, Україна

Валентин Омелянчик, доктор філософських наук,
м. Київ, Україна

Анатолій Карась, доктор філософських наук, професор,
м. Львів, Україна

Олександр Білокобильський, доктор філософських наук,
професор, м. Київ, Україна

Юрій Чорноморець, доктор філософських наук,
професор, м. Київ, Україна

Лешек Гавор, доктор габілітований з філософії,
м. Жешув, Польща

Василь Глухман, професор, доктор філософії,
м. Пряшів, Словаччина

Кеян Г. Томаселлі, доктор філософії, м. Дурбан,
Південна Африка

Абдельхаліл Аккарі, доктор філософії, м. Женева,
Швейцарія

Крістофер Р. Стоунз, доктор філософії, м. Йоганнесбург,
Південна Африка

Гайко Геннадій, Білецький Володимир. Феномен золотих і алмазних "лихоманок" як територіальне, гірниче й соціокультурне освоєння Південної Африки (Частина друга)	41
Гапеева Ольга. Історичний досвід діяльності держав-учасниць ОДКБ щодо проведення спільних операцій в інформаційному просторі	48
Дем'янчук Віталія. Іван Гель: штрихи до політичного портрету (1987-1990 рр.)	52
Каганов Юрій. Виховання "радянської людини" в Україні: КДБ проти школярів (1960-1970-ті рр.)	57
Котов Сергій. Сокільський рух у Галичині: особливості ідеології, вплив на формування національної свідомості (кінець XIX ст. - перша третина XX ст.)	63
Левик Богдан. Зовнішньополітичні орієнтири уряду Павла Скоропадського (за архівно-мемуарними матеріалами)	69
Шалашна Наталія. Значення уявлень про державу Сильвестра Косова для формування самоідентифікації ранньомодерної української нації	75
ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ	
Горбенко Володимир. Теологічна герменевтика Річарда Хейза: від нарративної підструктури Святого Письма до християнської етики	79
Гуржи Володимир. Релігійні пошуки в російській філософській думці на межі XIX-XX ст. як передумова формування атеїстичної ідеології	84
Карпенко Андрій, Бслоусова Катерина. Стратегічно-реляційний підхід у політичній філософії Боба Джессопа	89
Кисельов Олег. Трансформації наукового атеїзму в Україні за часів перебудови	93
Райхерт Костянтин. Кіборг як кіборгізована людина: філософський розумовий експеримент у кінофільмі Robosor (2014)	98
Титов Сергій. Релігієзнавчі аспекти вивчення канібалізму	105
Шкурко Катерина. Щастя людини як критерій поступального розвитку українського суспільства	111

КОНЦЕПЦІЯ

журналу базується на багатоплановому науковому, фаховому висвітленні актуальних проблем сучасного українського суспільства й світу. Основні рубрики охоплюють галузі економіки, політики, екології, соціології, теорії еліт, історії, релігієзнавства, права, культури, проблем молоді. Видання призначене для науковців та практиків, зокрема українського істеблішменту, й покликане сприяти формуванню нової української еліти.

✓ Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори матеріалів.

✓ Редакція матеріали не повертає.

✓ Редакція не завжди поділяє думку авторів.

✓ У разі передруку посилання на журнал «СХІД» обов'язкове.

✓ Передаючи статтю для опублікування в журналі, автор передає невиключні права на розміщення цієї статті в мережі Інтернет та подальше її зберігання в цифровому форматі.

✓ Проект підтримано міжнародними фондами «Відродження» (1996 р.), «Свразія» (1997 р.), Науковим товариством ім. Шевченка (НТШ).

Засновники:

Інститут економіки промисловості НАН України (м. Київ);

Інститут філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України (м. Київ);

Український культурологічний центр (м. Маріуполь);

Запорізький національний університет (м. Запоріжжя)

Наші партнери:

Центр гуманітарної освіти НАН України;

Академія економічних наук України;

Донецьке відділення Наукового товариства ім. Шевченка (НТШ);

Український інститут стратегій глобального розвитку і адаптації

Адреса редакції: 87500, Донецька область, м. Маріуполь,
пр. Будівельників, буд. 129, корп. 2, к. 207

тел: +380504733118

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ №10398
від 15.09.2005

Надруковано в типографії СПД Присяжнюк В.В.
вул. 600-річчя, 21, м. Вінниця, 21021.
e-mail: info@tvoru.com.ua

e-mail: journal_shid@ukr.net

Сайт журналу: <http://skhid.com.ua/>

Верстка

Ольга Федоряченко

Коректор

Катерина Брітківа, к.філол.н.

Коректор статей

англійською мовою

Наталія Лошакова

Обкладинка

Ірина Венгреньюк

This journal was founded in 1995.

Publisher: Ukrainian Center for Cultural Studies

This journal was launched according to the decisions passed by the Academic Councils of its three founders, Institute of Industrial Economics of the National Academy of Sciences of Ukraine (Kyiv), Skovoroda Institute of Philosophy of the National Academy of Sciences of Ukraine (Kyiv) and Zaporizhya National University (Zaporizhyya).

Idea by Volodymyr BILETSKY, Chief Editor, Doctor of Technology, Professor, Full member of the Shevchenko Scientific Society, Editor: Halyna TYMOFEYEVA

EDITORIAL BOARD

ECONOMICS

Vyacheslav LYASHENKO, Doctor of Economics, Senior Researcher, *editor of papers in economics* (Kyiv)

Olexander AMOSHA, Full Member of the National Academy of Sciences of Ukraine, Doctor of Economics, Professor (Kyiv)

Mykola BILOPOLSKY, Doctor of Economics, Professor (Kyiv)

Borys BURKYNsky, Full Member of the National Academy of Sciences of Ukraine, Doctor of Economics, Professor (Odessa)

Serhiy BOGACHOV, Doctor of Economics, Professor (Kyiv)

Valentyn VYSHNEVsky, Associate Member of the National Academy of Sciences of Ukraine, Doctor of Economics (Kyiv)

Olga NOVIKOVA, Doctor of Economics, Professor (Kyiv)

Stepan VOVKANYCH, Full Member of the Pontifical Academy of Social Sciences, Doctor of Economic (Lviv)

Liubov SHEVCHUK, Doctor of Economics, Professor (Lviv)

Piotr BURY, Doctor of Economics, (Kielce, Republic of Poland)

Chor Foon TANG, Doctor of Philosophy (Penang, Malaysia)

Jason E. TAYLOR, Doctor of Philosophy (Mount Pleasant, MI, USA)

Hooi Hooi LEAN, Doctor of Philosophy (Penang, Malaysia)

HISTORY

Dmytro BILY, Doctor of History, Professor, *editor of papers in history* (Lviv)

Mykola FROLOV, Doctor of History, Professor (Zaporizhyya)

Fedir TURCHENKO, Doctor of History, Professor (Zaporizhyya)

Serhiy LJACH, Doctor of History, Professor (Zaporizhyya)

Petro TRYHUB, Doctor of History, Professor (Mykolaiv)

Roman DROZD, Doctor of History, (Slupsk, Republic of Poland)

Oksana MIKHEIEVA, Doctor of History, Professor (Lviv)

Volodymyr ROMANTSOV, Doctor of History, Professor (Mariupol)

Volodymyr SERHIICHUK, Doctor of History, professor, academician of the Academy of Sciences of Ukraine (Kyiv)

Marwa ELSHAKRY, Doctor of Philosophy (New York, NY, USA)

Dipesh CHAKRABARTY, Doctor of Philosophy (Chicago, IL, USA)

CONTENTS

№ 4 (150) July-August 2017

ECONOMICS

Voyotseshchuk Andriy.

Identification of chemical and explosive goods while transferring through customs border: global threats and challenges for countries 5

Pin Andrii.

The U.S. external debt: risks and prospects for developing the strategy of the U.S. external debt management 11

Sydorovych Olena.

Value of tax elements of fiscal mechanism in achieving tasks of sustainable economic development 17

Tereshchenko Hanna, Oleinikova Lyudmila.

State financing of higher education as a factor of development of economics knowledge 25

HISTORY

Bilyi Dmytro, Futulujchuk Vasyl.

The right to land ownership in the Black Sea and Kuban troops in the nineteenth and early twentieth centuries 32

Vovk Lesia.

Struggle of the 'Teacher Community' Society for development of Ukrainian private schooling in Galicia (1910-1914) 37

Gayko Gennadiy, Biletsky Volodymyr.

Phenomenon of gold and diamond rushes as territorial, mining and socio-cultural development of continental spaces of South Africa (part II) 41

PHILOSOPHY

Ihor PASKO, Candidate of Sciences in Philosophy, Professor, *editor of papers in philosophy* (Kyiv)

Myroslav POPOVYCH, Full Member of the National Academy of Sciences of Ukraine, Doctor of Philosophy, Professor (Kyiv)

Volodymyr RYZHKO, Doctor of Philosophy, Professor (Kyiv)

Mykola KYSELIOV, Doctor of Philosophy, Professor (Kyiv)

Anatoly YERMOLENKO, Doctor of Philosophy, Professor (Kyiv)

Nina POLISHCHUK, Doctor of Philosophy (Kyiv)

Valentyn OMELYANCHYK, Doctor of Philosophy (Kyiv)

Anatoly KARAS, Doctor of Philosophy, Professor (Lviv)

Alexander BILOKOBYLSKYI, Doctor of Philosophy, Professor (Kyiv)

Yuriy CHORNOMORETS, Doctor of Philosophy, Professor (Kyiv)

Leshek GAWOR, Doctor of Philosophy (Rzeszów, Republic of Poland)

Vasil GLUKHMAN, Professor, Dean Faculty of Arts University of Presov (Presov, Slovakia)

Keyan G. TOMASELLI, Doctor of Philosophy (Durban, South Africa)

Abdeljalil AKKARI, Doctor of Philosophy (Geneva, Switzerland)

Christopher R. STONES, Doctor of Philosophy (Johannesburg, South Africa)

Gapeyeva Olga.

Historical experience of CSTO member states to organize and conduct joint operations in the information area 48

Demianchuk Vitaliia.

Ivan Hel: features of the political portrait (1987 - 1990) 52

Kahanov Yurii.

Education of "Homo Sovieticus" in Ukraine: Committee for State Security against schoolchildren (1960-1970's) 57

Kotov Sergii.

Sokol movement in Galicia: specificity of ideology, impact on moulding of national consciousness (the late 19th century - the first third of the 20th century) 63

Levyk Bogdan.

Foreign policy benchmarks of Pavlo Skoropadskyi's government (according to archival and autobiographical materials) 69

Shalashna Nataliia.

The meaning of the concepts about the state of Silvester Kosov for the formation of the self-identification of the early modern Ukrainian nation 75

PHILOSOPHY

Gorbenko Volodymyr.

The Richard Hayesh's hermeneutics: from the narrative substructure of the holy letter to Christian ethics 79

Hurzhy Volodymyr.

Religious search in Russian philosophical thought at the turn of the 19th-20th centuries as a prerequisite to the formation of atheistic ideology 84

Andrii Karpenko, Kateryna Belousova.

Strategic-relational approach in Bob Jessop's political philosophy 89

Kyselov Oleg.

Transformations of scientific atheism in Ukraine during Perestroika 93

Rayhert Konstantin.

Cyborg as a cyborgized human being: the philosophical thought experiment in film 'Robocop' (2014) 98

Titov Serhiy.

Religious studies of cannibalism 105

Shkurko Kateryna.

Human happiness as a criteria for the development of Ukrainian society 111

THE IDEA

of the journal is to give a diversified scientific expertise on the issues that are urgent in contemporary Ukrainian society and worldwide. In its major sections the publication covers economics, politics, ecology, sociology, elitology, history, religion, law, culture and problems faced by the youth. It is meant for researchers and practitioners, including Ukrainian statesmen, and is called to promote the formation of a new sort of Ukrainian elite.

√ Authors bear responsibility for the accuracy of facts, quotations, numbers and names used.

√ Manuscripts are not sent back.

√ The publisher does not always agree with the authors' opinion.

√ Reference is obligatory in case of reprint from this journal.

√ By submitting an article for publication the author allows this journal to place it on the Internet and to store it subsequently in digital format.

√ This project was supported by the international funds "The Renaissance Foundation" (1996), "Eurasia" (1997) and "Shevchenko Scientific Society" (2001).

Founders:

*Institute of Industrial Economics of the National Academy of Sciences of Ukraine (Kyiv);
Skovoroda Institute of Philosophy of the National Academy of Sciences of Ukraine (Kyiv);
Ukrainian Center for Cultural Studies (Mariupol);
Zaporizhya National University (Zaporizhya)*

Our partners:

*Center for Humanitarian Education of the National Academy of Sciences of Ukraine;
Academy of Economic Sciences of Ukraine;
Donetsk Branch of the Shevchenko Scientific Society;
Ukrainian institute of strategies of global development and adaptation*

Editorial address: 129 Budivelnkyiv Ave., corps 2, office 207, Mariupol 87500, Donetsk region, Ukraine

tel: +380504733118

Certificate of registration KB № 10398 of 15 September 2005.

Printed by typography "SPD PRYSIAZHNIUK V.V.", 600-richchia Ave., Vinnytsia 21021.

e-mail: info@tvoru.com.ua

e-mail: journal_shid@ukr.net

Website: <http://skhid.com.ua/>

Textual designer

Olga Fedoryachenko

Proof-reader

Katherina Britikova, Candidate of Sciences in Philology

Proof-reader articles in English

Natalia Loshakova

Cover

Iryna Vengrenyuk